

Zasady i zakres udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej/nieopłatnego poradnictwa obywatelskiego/nieodpłatnej mediacji

Kto może skorzystać?

- Każdy, kto znajduje się w sytuacji, w której nie może ponieść kosztów odpłatnej pomocy i złoży takie oświadczenie w punkcie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub nieodpłatna mediacja.
- Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje także osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą (osoba samozatrudniona) niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku. Nieodpłatna pomoc prawna dla samozatrudnionych przedsiębiorców ma charakter pomocy de minimis.
- Z nieodpłatnej pomocy prawnej może skorzystać także osoba chcąc dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów.

Co należy przygotować ?

- dowód osobisty (paszport, lub inny dokument stwierdzający tożsamość – w przypadku braku numeru PESEL) -w celu wypełnienia oświadczenia o niemożności ponoszenia kosztów odpłatnej pomocy prawnej ;
- ewentualne dokumenty, które dotyczą postawionego problemu;
- dla samozatrudnionych – wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym wnosi się o nieodpłatną pomoc prawną oraz otrzymanej w ciągu 2 poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Na czym polega nieodpłatna pomoc prawna?

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym raz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowno-administracyjnym,
- wskazanie rozwiązania przedstawionego problemu prawnego,
- sporządzenie projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowno-administracyjnym,
- sporządzeniu projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowno-administracyjnym,
- poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Na czym polega nieodpłatne poradnictwo obywatelskie?

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.

Poradnictwo obywatelskie to metoda pracy z osobami z problemami, często w kryzysowych sytuacjach, metoda świadomie wykorzystująca mechanizm koprodukcji usług. Mieści się ona w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, której celem jest nabywanie lub odzyskiwanie samodzielności życiowej. Umiejętność rozwiązywania prawnych problemów to jeden z kluczowych elementów takiej samodzielności. Tu leży zasadnicza różnica między metodą pracy stosowaną w poradnictwie obywatelskim a pomocą prawną, w której to specjalista decyduje o wyborze najskuteczniejszego rozwiązania problemu prawnego, wyręczając tym samym obywatela.

Na czym polega mediacja?

Z darmowej usługi mediacji będzie mogła skorzystać każda osoba fizyczna lub prawna (np. spółka, instytucja, spółdzielnia, wspólnota mieszkaniowa) dążąca do polubownego rozwiązania sporu, ale pod warunkiem, że stroną inicjującą skorzystanie z nieodpłatnej mediacji jest osoba fizyczna, której nie stać na komercyjną pomoc prawną i która złoży stosowne oświadczenie.

Osoba przeprowadzająca mediację w zależności od potrzeby:

- poinformuje osobę uprawnioną o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- przygotuje projekt umowy o mediację lub wniosek o przeprowadzenie mediacji;
- przygotuje projekt wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- przeprowadzi mediację;
- udzieli pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których:

- sąd lub inny organ wydały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
- zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji osobom z niepełnosprawnościami

Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, również przez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób

lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się, lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego, lub w innym miejscu dostosowanym do potrzeb tych osób. Osoby uprawnione, przed uzyskaniem porady prawnej, muszą przesłać do Starostwa, w formie papierowej (**Starostwo Powiatowe w Kielcach, Wydział Organizacyjny, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce**) lub poprzez e-mail (**nieodplatnapomocprawna@powiat.kielce.pl**) oświadczenie wraz ze wskazaniem okoliczności to uzasadniających, informacji o dostępnych tej osobie środkach porozumiewania się na odległość oraz danych kontaktowych, celem umówienia terminu udzielenia porady.

Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, po otrzymaniu od starosty drogą elektroniczną informacji o złożeniu przez osobę uprawnioną oświadczenia oraz danych kontaktowych tej osoby, porozumiewa się z nią w umówionym terminie.

Prawo do zaopiniowania udzielonej pomocy

Po udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, osoba udzielająca pomocy może na jej życzenie przekazać osobie uprawnionej Część B karty pomocy uprzednio wypełniając pola zawarte w pkt 1. Karty w postaci papierowej lub elektronicznej, celem wyrażenia opinii o udzielonej pomocy prawnej. Część B karty pomocy może być przekazywana przez osoby uprawnione poprzez wypełnienie ankiety w miejscu świadczenia pomocy i wrzucenie jej do skrzynki znajdującej się w punkcie lub przekazanie drogą elektroniczną bezpośrednio do urzędu Starostwa Powiatowego w Kielcach na adres e-mail **nieodplatnapomocprawna@powiat.kielce.pl**. Część B można przekazać także listownie na adres **Starostwo Powiatowe w Kielcach, Wydział Organizacyjny, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce**.

Karty B są następnie gromadzone i stanowią podstawę przeprowadzenia analizy, mogą być też udostępnione wojewodzie i Ministrowi Sprawiedliwości drogą elektroniczną, w tym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.